

GATAVĪBA UN RĪCĪBA INFEKCIJAS SLIMĪBAS IZRAISĪTA APDRAUDĒJUMA UN ĀRKĀRTAS SITUĀCIJAS GADĪJUMĀ

VKM plāna 2.pielikuma “Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā” mērķis ir noteikt veselības nozares institūciju rīcību un sadarbību ar citu nozaru iesaistītajām institūcijām infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā, lai mazinātu postošo ietekmi uz iedzīvotāju veselību.

VKM plāna 2.pielikuma uzdevumi:

- noteikt kā notiek informācijas apmaiņa starp veselības nozares institūcijām;
  - Sniegt raksturojumu Ārkārtas situācijas fāzēm / Pandēmijas fāzēm;
  - Noteikt rīcības pasākumus, lai mazinātu infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma ietekmi un sekas;
  - Noteikt atbildīgās institūcijas veselības nozarē par infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma ietekmes un seku mazināšanas pasākumu izpildi;
  - Sniegt informāciju par nespecifiskiem profilakses pasākumiem infekcijas slimības ietekmes mazināšanai.

SPKC nodrošina infekcijas slimību uzraudzību un apdraudējuma/ uzliesmojuma gadījumā veic riska novērtējumu. Pēc riska līmeņa noteikšanas SPKC sniedz priekšlikumus VM lēmuma pieņemšanai par reaģēšanas režīma/pandēmijas fāzes izsludināšanu. Lēmuma pieņemšana par ārkārtas situācijas / pandēmijas fāzes līmeni un raksturojumu nosaka atbilstoši VKM plāna 30.punktā noteiktajiem reaģēšanas režīmiem un kritērijiem. Lēmuma pieņemšanas algoritms atspoguļots VKM plāna 6.attēlā.

Infekcijas slimības uzliesmojuma un/vai apdraudējuma gadījumā, kura pārvaldīšanā nav nepieciešama sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšana pastiprinātā režīmā, ārpus kārtas lēmumu pieņemšana un / vai papildus resursu iesaistīšana, nav nepieciešama VKM plāna 2.pielikuma aktivizācija.

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

1. Ārkārtas situācijas fāzes / Pandēmijas fāžu raksturojums

<p>Plānošana/preventīvie pasākumi</p> <p>Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai novērstu vai mazinātu katastrofas draudus.</p> <p><u>Situācijas apraksts:</u> nav konstatēts infekcijas slimības apdraudējums.</p> <p><u>Stratēģiskā darbība:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Plānot iesaistīto institūciju rīcību infekcijas slimības izraisītu apdraudējumu un ārkārtas situāciju gadījumiem, t.sk., veikt personāla apmācību. • Nodrošināt infekcijas slimību uzraudzību un kontroli. • Plānot un uzturēt resursu rezerves valsts, nozares un institūciju (ārstniecības iestādes) līmenī. • Nodrošināt imunizācijas programmu un plānu izpildi.	<p>Starppandēmiju fāze</p> <p>Periods starp pandēmijām.</p>
<p>Gatavība</p> <p>Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai sagatavotos katastrofas gadījumā nepieciešamai rīcībai.</p> <p><u>Situācijas apraksts:</u> Uzliesmojums Latvijā, kuru nav izraisījis bīstamās infekcijas slimības ierosinātājs vai cits no jauna parādīties infekcijas slimības ierosinātājs, tomēr pastāv augsts apdraudējuma risks VAI uzliesmojums citā valstī ar potenciālu iekļūt Latvijā un iespēju, ka var izraisīt apdraudējumu vai ārkārtas situāciju.</p> <p><u>Stratēģiskās darbības:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt apziņošanu un informācijas apmaiņas mehānisma aktivizēšanu. • Aktivizēt VM ārkārtas vadības grupu. • Nodrošināt sabiedrības informēšanu par situāciju un nepieciešamo sabiedrības veselības pasākumu veikšanu. • Nodrošināt gadījuma definīciju un paziņošanu/uzraudzību. • Apzināt pieejamos un prioritāros valsts, nozares, institūciju resursus un aktualizēt pieprasījuma/izsniegšanas algoritmus. • Ieteikumi un rīcība ceļotājiem/pārvadātājiem.	<p>Pandēmijas trauksmes fāze</p> <p>Periods, kad saslimšanas gadījumi, ko izraisījusi jauna infekcija, reģistrēti/i cilvēku vidū. Šim periodam raksturīga paaugstināta gatavība un sistemātisks riska novērtējums lokālā, nacionālā un starptautiskā līmenī. Ja riska novērtējums liecina, ka jaunā infekcija neizraisīs pandēmiju, plānotās aktivitātes var tikt samazinātas un notiek atgriešanās starp pandēmijas periodā.</p>
<p>Ārkārtas reaģēšanas režīms/Ārkārtas situācija</p> <p>Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai mazinātu vai likvidētu postošos apstākļus un to izraisītās sekas, novērstu vai mazinātu kaitējumu cilvēkiem, videi un īpašumam.</p> <p><u>Situācijas apraksts:</u> Jaunas infekcijas slimības reģistrēšana Latvijā, kas var izraisīt ārkārtas situāciju VAI Ilgstoša jaunas infekcijas slimības izplatīšanās sabiedrībā ārpus Latvijas teritorijas; VAI Pasaules Veselības organizācijas (PVO) paziņojums par pandēmijas izsludināšanu.</p> <p><u>Stratēģiskās darbības:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt apziņošanu un informācijas apmaiņas mehānisma aktivizēšanu. • Nodrošināt VM ārkārtas vadības grupas darbību un situācijas koordināciju. • Nodrošināt visu sākotnējo gadījumu epidemioloģisko izmeklēšanu un paplašināt slimības uzraudzību.	<p>Pandēmijas fāze</p> <p>Periods, kad jaunā infekcija izplatās cilvēku vidū. Pāreja no starp pandēmijas, pandēmijas trauksmes perioda uz pandēmijas periodu var notikt strauji vai pakāpeniski, balstoties uz virusoloģijas, epidemioloģijas un klīniskiem datiem.</p>

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

- Apzināt slimības ierosinātāja dabu un raksturot slimības norisi.
- Nodrošināt prioritāro veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktību ārkārtas situācijas laikā (neatliekamā medicīniskā palīdzība, akūtā palīdzība, dzīvību glābjošās operācijas u.c).
- Nodrošināt resursu sadali starp iesaistītajām institūcijām atbilstoši noteiktajām prioritātēm.
- Nodrošināt slimības specifiskās profilakses veikšanu.
- Nodrošināt krīzes komunikāciju ar sabiedrību.
- Ieviest pacientu prioritizēšanas protokolus un noteikt stratēģiju palīdzības sniegšanai, ja resursi ir nepietiekami.

Atjaunošanas pasākumi

Tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai pēc iespējas savlaicīgi un samērīgi palīdzētu cietušajiem cilvēkiem un pēc iespējas atjaunotu vidi un īpašumu tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms katastrofas.

Situācijas apraksts: infekcijas slimības ārkārtas situācija ir mazinājusies UN veselības aprūpes pakalpojumu kapacitāte vairs netiek pārsniegta.

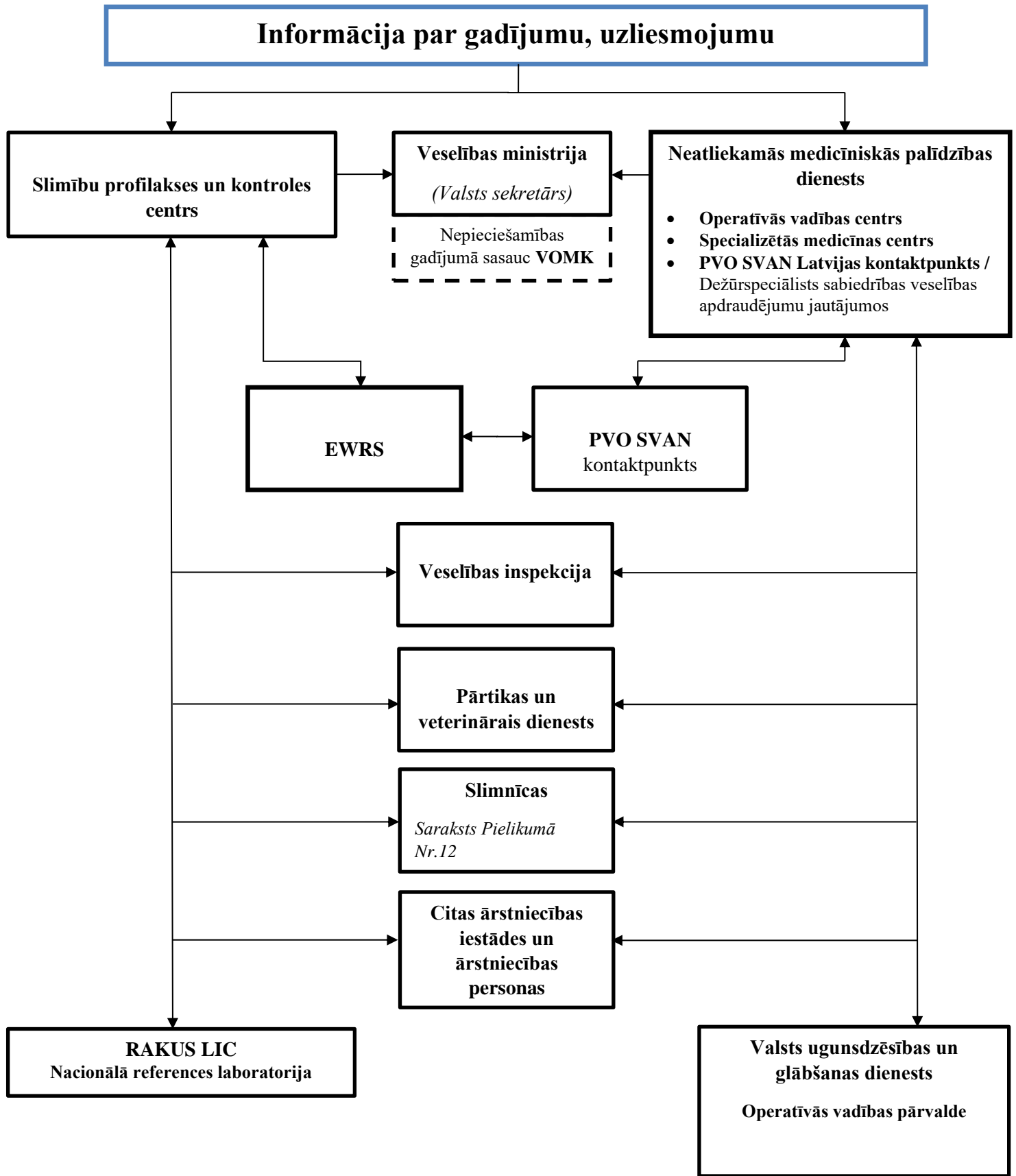
Stratēģiskās darbības:

- Veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana atgriežas ikdienas režīmā.
- Pārtrauc pastiprinātās slimības uzraudzības/zīņošanas aktivitātes, kas nav nepieciešamas.
- Uzraudzīt situāciju, lai noteiktu slimības atkārtota uzliesmojuma sākumu.
- Sekot slimības izraisītāja rezistencei pret antibiotikām un antivirāliem medikamentiem.
- Pāreja uz parasto infekcijas slimību uzraudzību un kontroli vai noteiktiem pagaidu pasākumiem.
- Izvērtēt veikto darbību efektivitāti apdraudējuma/ārkārtas situācijas laikā.

Pārejas perioda fāze

Periods, kad pandēmijas risks ir zems. Aktivitātes, kas pandēmijas laikā realizētas globālajā līmenī, samazinās un valstis realizē atvēršanās pasākumus atbilstoši riska novērtējumam.

2. Informācijas apmaiņas shēma infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā

1. Atbildības un rīcības pasākumi infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā atbilstoši ārkārtas situācijas fāzei / pandēmijas fāzei.

Plānošana preventīvie pasākumi / starppandēmiju periods

Tēma	Pasākums	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Izveidot Starpnozaru gatavības plānošanas komisiju nopietnu veselības apdraudējumu pārvaldīšanai, nodrošināt komisijas uzdevumu izpildi atbilstoši 22.04.2016. VM Iekšējam normatīvam aktam Nr.5 "Starpnozaru gatavības plānošanas komisijas nopietnu veselības apdraudējumu pārvaldīšanai nolikums".	VM	NMPD, SPKC, VI, NVD, citu nozaru ministrijas un institūcijas
	Izstrādāt un regulāri aktualizēt VKM plāna 2.pielikumu "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā".	NMPD	SPKC, VI, NVD, ZVA
	Piedalīties pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas darbā, sniegt atbalstu sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plāna izstrādāšanā.	CAK	SPKC NMPD VI
	Ne retāk, kā 1x gadā izvērtēt esošos normatīvos aktus, kas reglamentē veselības nozares institūciju pienākumus un rīcību infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā. Nepieciešamības gadījumā tos aktualizēt, ņemot vērā iepriekšējā apdraudējumā vai ārkārtas situācijā identificētos riskus un apgrūtinājumus, nodrošinot rīcību.	VM	NMPD, SPKC, VI, NVD, ZVA
	Sniegt informāciju ārstniecības iestādēm un citām institūcijām par VKM plāna 2.pielikumā "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā" noteiktiem uzdevumiem un sadarbības mehānismiem efektīvai apdraudējuma/ ārkārtas situācijas pārvarēšanai.	NMPD	
	Nodrošināt mācības un mācību treniņus par rīcību infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā.	NMPD	
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Izstrādāt veselības nozares komunikācijas stratēģiju/plānu infekcijas slimību apdraudējumu un ārkārtas situāciju gadījumiem.	VM	
	Sagatavot viegli uztveramu informāciju par rīcību infekcijas slimību apdraudējumu gadījumā, kas būtu jāzina ikvienam sabiedrības loceklim.	SPKC	
	Paaugstināt iedzīvotāju zināšanas par infekcijas slimībām, t.sk. par pandēmiju, kā arī sniegt informāciju par infekcijas slimību uzraudzības datiem un veicināt iedzīvotāju interesi par profilakses iespējām.	SPKC	
	Sniegt informāciju par iedzīvotāju grupām, kurām ir paaugstināts risks inficēties ar dažādām infekcijas slimībām, par inficēšanās veidiem, iespējamo profilaksi.	SPKC	
	Noteikt un apmācīt runas personas – atbilstošajā jomā kompetentus veselības aprūpes pārstāvjus, kuriem sabiedrība uzticas un kuras ir atpazīstamas.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Veikt mediju monitoringu un nodrošināt reaģēšanu uz baumām un viltus ziņām.	VM	Iesaistītās institūcijas
Informācijas apmaiņa	Noteikt un aktualizēt informācijas apmaiņas kārtību VKMP 2.pielikumā "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā" veselības nozares institūciju un ārstniecības iestāžu	NMPD	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	starpā infekcijas slimību izraisītu apdraudējumu un ārkārtas situāciju gadījumiem.		
	Nodrošināt visu iesaistīto institūciju kontaktinformācijas aktualizāciju ne retāk kā 1x gadā.	NMPD	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Plānot vakcīnu nepieciešamību un vakcinācijas aptveres nodrošināšanu.	SPKC	NVD
	Izstrādāt un regulāri aktualizēt vadlīnijas infekcijas slimību preventīvo un pretepidēmijas pasākumu veikšanai.	SPKC	
	Apzināt infekcijas slimību paaugstināta riska grupas un grupas, kurām ir paaugstināts risks slimības smagai klīniskai norisei un komplikācijām.	SPKC	
	Nodrošināt uzliesmojumu izmeklēšanu. Uzraudzīt un kontrolēt izstrādāto rekomendējošo pasākumu un normatīvajos aktos noteikto preventīvo un pretepidēmijas prasību ieviešanu un izpildi.	SPKC VI	
Resursi / rezerves	Noteikt nepieciešamo medicīnisko resursu (IAL, slimnīcas gultu, medikamentu un medicīnas ierīču) krājumu apmēru pandēmijas periodam.	VM, NMPD	
	Izveidot un uzturēt operatīvu informācijas apkopošanas kārtību par izmantotajiem un pieejamajiem resursiem infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas laikā.	NMPD	
	Izveidot un uzturēt informācijas uzskaiti par stacionāro ārstniecības iestāžu esošo resursu nodrošinājumu un papildus nepieciešamo medicīnas resursu apzināšanu.	NMPD NVD	
	Izveidot un uzturēt informācijas uzskaiti par veselības ministrijas padotības institūciju esošo resursu nodrošinājumu un papildus nepieciešamo resursu apzināšanu.	NMPD NVD	
	Regulāri sekot rezervēs pieejamo medicīnisko resursu apjomam, uzraudzīt tā piemērotību un gatavību lietot infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma vai ārkārtas situācijas laikā.	NMPD, ārstniecības iestādes	
	Medicīniskajām ierīcēm - pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas un/vai pēc uzaicinājuma piedalīties noteikto prasību ievērošanas novērtēšanā. Uzraudzīt farmācijas jomu regulējošo normatīvo aktu izpildi attiecībā uz cilvēkiem paredzēto zāļu un aktīvo vielu apriti.	VI	
	Slēgt sadarbības līgumus ar izglītības iestādēm par papildus medicīnas studentu un brīvprātīgo iesaistīšanu slimnieku veselības aprūpē epidēmijas laikā.	VM, Iesaistītās institūcijas	
Veselības aprūpe	Izstrādāt un regulāri aktualizēt slimnīcas Katastrofu medicīnas plānu.	NMP slimnīcas	
	Koordinēt slimnīcu katastrofu medicīnas plānu izstrādi un aktualizāciju.	NMPD	
	Izstrādāt un regulāri aktualizēt higieniskā un pretepidēmiskā režīma plānu ārstniecības iestādē.	NMP slimnīcas, Ārstniecības iestādes	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Kontrolēt ārstniecības iestāžu higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānu atbilstību 19.02.2016. MK noteikumiem Nr. 104. "Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē".	VI	
	Noteikt kārtību liela skaita mirušo pacientu pārvietošanai no ārstniecības iestādēm un mājvietām, lai tos kremētu / apbedītu un reģistrētu nāves faktu.	VM, VTMEC	VI, SPKC
	Priekšlikumu sniegšana par ārstniecības personāla zināšanu un kompetenču celšanu infekcijas slimību diagnostikas, ārstniecības un pretepidēmijas pasākumu jomās.	VM, SPKC	
Laboratorija	Uzturēt un monitorēt laboratoriskās izmeklēšanas iespējas un kapacitāti.	RAKUS NRC	
	Nodrošināt testēšanas kvalitāti un iesaistīties laboratorisko testu validēšanā no jauna parādījušos infekcijas slimību gadījumā.	RAKUS NRC	
	Sagatavot stratēģiju un mehānismu kā koordinēt laboratoriju tīkla darbību epidēmijas un pandēmijas gadījumā.	RAKUS NRC	
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Sniegt konsultācijas un informāciju robežšķērsošanas vietām un pasažieru pārvadātājiem, lai noteiktu kārtību un izstrādātu plānu neparedzētu sabiedrības veselības apdraudējuma situāciju novēršanai.	NMPD	SPKC

Gatavība / Pandēmijas trauksmes fāze

Tēma	Pasākums	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Integrēt PVO un ECDC ieteikumus konkrētās situācijas uzraudzībai un pārvaldīšanai VKMP 2.pielikumā "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā" un institūciju rīcībā.	NMPD, SPKC	VM, NVD, VI, ZVA
	Noteikt VM ārkārtas vadības grupas sastāvu un noteikt darbības regularitāti.	VM	
	Sasaukt Starpnozaru komisiju, lai: <ul style="list-style-type: none"> informētu par infekcijas slimības izraisītu apdraudējumu; izvērtētu un analizētu visu pieejamo informāciju; noteiktu kontroles un pretepidēmijas pasākumu apjomu. 	VM	NMPD
	Sasaukt Valsts operatīvās medicīniskās komisijas sēdi lēmumu pieņemšanai par rīcību Veselības nozares institūcijās. Sniegt informāciju par situāciju atbilstoši kompetencei.	VM	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Atbilstoši Valsts operatīvās medicīniskās komisijas lēmumam, sniegt informāciju Krīzes vadības padomei par esošo epidemioloģisko situāciju.	VM	VOMK
	Piedalīties pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas darbā, informēt par infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma situāciju un nepieciešamo profilakses pasākumu realizāciju.	CAK	SPKC, NMPD, VI
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Nodrošināt sabiedrību ar informāciju par infekcijas slimības, kas potenciāli izraisa apdraudējumu vai ārkārtas situāciju, profilakses un pretepidēmijas pasākumiem.	SPKC	
	Regulāri apkopot un analizēt PVO un ECDC sniegto informāciju par apdraudējumu izraisījušās infekcijas slimības izplatību, informēt ieinteresētās puses (t.sk. ārstniecības personas) par situāciju Latvijā, un citviet pasaulē.	SPKC	VM, NMPD
	Publicēt norādes uz PVO un EK vadlīnijām – informācijas materiāliem iedzīvotājiem un sabiedrības veselības nodrošināšanā iesaistītajām personām.	SPKC	VM, NMPD
	Izstrādāt, adaptēt un sagatavot informatīvus un skaidrojošus informatīvos materiālus (t.sk. bukletus un plakātus) sabiedrībai un veselības aprūpes profesionāļiem.	SPKC	VM, NMPD
	Organizēt regulāras preses konferences, sadarbojoties ar veselības aprūpes un sabiedrības veselības profesionāļiem. Aktuālo informāciju ievietot interneta tīmekļa vietnēs.	SPKC	VM, NMPD
Informācijas apmaiņa starp institūcijām	Saskaņot informācijas apmaiņas algoritmu un regularitāti veselības nozares institūciju starpā atbilstoši VKM plāna 2.pielikumā “Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā” noteiktam.	NMPD	VM, SPKC, NVD, VI, ZVA
	Nodrošināt informācijas apmaiņu atbilstoši VKM plāna 2.pielikumam “Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā”.	Iesaistītās institūcijas	
	Nodrošināt informācijas saņemšanu un nosūtīšanu, izmantojot PVO un ES informācijas kanālus (piem., SVAN, EWRS).	SPKC, NMPD	VM
	Nodrošināt savlaicīgu informācijas apmaiņu ar PVD par infekcijas slimības izraisītāju, ar kuru slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, lai nodrošinātu epidemioloģiskās un epizootiskās uzraudzības jautājumu un plānoto pasākumus koordināciju.	SPKC	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Aktualizēt un ieviest epidemioloģiskās uzraudzības gadījuma definīciju atbilstoši PVO un ECDC ieteikumiem.	SPKC	
	Noteikt un ieviest profilakses (specifiskās un nespecifiskās profilakses pasākumi) pasākumus augsta riska grupām, iedzīvotāju grupām, kurām pastāv profesionāls risks, bērniem un visai sabiedrībai.	SPKC	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Identificēt ģeogrāfiskās teritorijas un riska grupas, uz kurām attiecināmi preventīvie un/vai ierobežojošie pasākumi.	SPKC	
	Veikt epidemioloģisko izmeklēšanu, t.sk. kontaktpersonu atklāšanu, organizēt vides objektu un kontaktpersonu laboratorisko pārbaudi, organizēt profilakses un pretepidēmijas pasākumus (t.sk., karantīnas pasākumus izglītības iestādēs, ārstniecības iestādēs, pilsētās u.c.), ja infekcijas slimības apdraudējums konstatēts Latvijā. Uzraudzīt un kontrolēt izstrādāto rekomendējošo pasākumu un normatīvajos aktos noteikto preventīvo un pretepidēmijas prasību ieviešanu un izpildi, ņemot vērā SPKC rekomendācijas.	SPKC VI	
	Sniegt informāciju veselības nozares profesionāļiem par noteiktiem un ieviestiem profilakses pasākumiem dažādām iedzīvotāju grupām.	SPKC	NMPD
	Nodrošināt infekcijas slimības, kas izraisījuši apdraudējumu epidemioloģisko monitoringu, ja nepieciešams sniegt priekšlikumus VM par nepieciešamību pastiprināt monitoringu.	SPKC	VM
Resursi / rezerves	Analizēt rezervēs pieejamo medicīnisko resursu apjomu, novērtēt tā piemērotību konkrētā apdraudējuma seku novēršanai.	NMPD	VM
	Izvērtēt esošos medikamentu krājumus, plānotās piegādes un plānot nepieciešamo papildus medikamentu iegādi apdraudējuma gadījumā.	ZVA	VM
	Veikt papildus medicīnisko resursu – medikamentu, vakcīnas, medicīnas ierīces, IAL, iegādes veselības nozares vajadzībām.	NVD	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt un veikt centralizētu laboratorijas aprīkojuma, piederumu, reaģentu iepirkumu veselības nozares vajadzībām.	RAKUS NRL	NVD
	Organizēt veselības nozares papildus iegādāto medicīniskos resursus centralizētu uzglabāšanu.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Apkopot informāciju par stacionāro ārstniecības iestāžu esošo resursu nodrošinājumu un papildus nepieciešamo medicīnas resursu.	NMPD, NVD	
	Noteikt atbildīgo institūciju par papildus iegādāto medicīnisko resursu izdales koordinēšanu veselības nozares institūcijām un ārstniecības iestādēm. Pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas medicīniskajām ierīcēm noteikto prasību ievērošanai, t.sk. sniegt konsultācijas ārstniecības iestādēm, ražotājiem, piegādātājiem. Uzraudzīt farmācijas jomu regulējošo normatīvo aktu izpildi attiecībā uz cilvēkiem paredzēto zāļu un vakcīnu apriti.	VM VI	
	Veikt medicīnas studentu atlases procesu, lai nodrošinātu papildus personāla piesaisti ārstniecības iestādēs. Noteikt ārstniecības iestādes un nodaļas, kurās medicīnas studenti tiks nodarbināti.	Iesaistītās institūcijas	
Veselības aprūpe	Ieviest no jauna parādījušās infekcijas slimības gadījuma definīciju vai pielāgot zināmas infekcijas slimības gadījuma definīciju.	SPKC	
	Rīcība atbilstoši slimnīcas Katastrofu medicīnas plānā noteiktam.	NMP slimnīcas	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Veikt noteiktos pasākumus atbilstoši higēniskā un pretepidēmiskā režīma plānam ārstniecības iestādē.	NMP slimnīcas, Ārstniecības iestādes	
	Izvērtēt medikamentu (antivirālo un antibiotiku) pieejamības nodrošināšanu infekcijas slimības, kas izraisījusi apdraudējumu, pacientiem un, atbilstoši pieejamam medikamentu daudzumam, noteikt prioritārās grupas to saņemšanai.	VM	ZVA, NMPD, SPKC
	Nodrošināt NMP brigāžu darba koordinēšanu un operatīvo vadību, sniedzot NMP un koordinējot cietušo hospitalizācijas plūsmu.	NMPD	
	Nodrošināt specializētās NMP sniegšanas darba koordinēšanu, nepieciešamības gadījumā organizē brigāžu un ārstu speciālistu nosūtīšanu uz slimnīcām.	NMPD	NMP slimnīcas
	Organizēt medicīniskās palīdzības pieejamību slimnīcu uzņemšanas nodaļās.	NMP slimnīcas	
	Organizēt pacientu pieņemšanu ģimenes ārstu prakses vietā un/vai attālinātas konsultācijas telefoniski vai tiešsaistē.	Ģimenes ārstu prakses	NVD
	Nodrošināt slimo pacientu izolēšanu un karantīnu, ja tāda ir rekomendēta, ņemot vērā konkrētās infekcijas slimības īpatnības.	Ārstniecības personas	
	Priekšlikumu sniegšana par ārstniecības personāla rīcību infekcijas slimības, kas izraisījusi vai potenciāli var izraisīt ārkārtas situāciju, diagnostikas, ārstniecības un pretepidēmijas pasākumu jomās.	VM, SPKC	
	Kontrolēt ārstniecības iestāžu higēniskā un pretepidēmiskā režīma plānu atbilstību 19.02.2016. MK noteikumiem Nr. 104. "Noteikumi par higēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē" un SPKC ieteikumiem.	VI	
	Veikt hospitalizēto pacientu uzskaiti un uzturēt informāciju par pacientu aprūpes pēctecību slimnīcās.	NVD	NMPD
Laboratorija	Iegādāties atbilstošos testēšanas materiālus. Nodrošināt savlaicīgu laboratorisko diagnostiku gan nacionālajā, gan lokālajā līmenī.	RAKUS NRL	
	Nodrošināt testēšanas kvalitāti un iesaistīties laboratorisko testu validēšanā no jauna parādījušos infekcijas slimību gadījumā.	RAKUS NRL	
	Aktivizēt stratēģiju un mehānismu laboratoriju tīkla darbības koordinēšanai epidēmijas un pandēmijas gadījumā.	RAKUS NRL	
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķ	Izplatīt informāciju par infekcijas slimības izraisītu apdraudējumu, profilakses un nepieciešamajiem rīcības pasākumiem tūroperatoriem, robežšķērsošanas punktiem, Valsts robežsardzei, Ārlietu ministrijai.	NMPD	SPKC

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

Nodrošināt informācijas pieejamību par valstīm uz kurām attiecas SPKC ceļojumu ierobežojumi.
--

Ārkārtas reaģēšana/Ārkārtas situācija /Pandēmijas periods

Tēma	Pasākums	Izpildes laiks	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
Vadība un koordinācija	Sniegt informāciju VM par apdraudējuma riska novērtējumu un nepieciešamību izsludināt ārkārtas reaģēšanas režīmu/pandēmijas periodu.	1h laikā no izmainītās situācijas konstatēšanas	SPKC	
	Sasaukt VM ārkārtas vadības grupu.	2 h laikā	VM	
	Sasaukt Starptozaru komisiju, lai: <ul style="list-style-type: none"> informētu par infekcijas slimības izraisītu apdraudējumu; izvērtētu un analizētu visu pieejamo informāciju; noteiktu kontroles un pretepidēmijas pasākumu apjomu. 	2 darba dienu laikā	VM	NMPD
	Sasaukt Valsts operatīvās medicīniskās komisijas sēdi lēmumu pieņemšanai par rīcību Veselības nozares institūcijās.	1 darba dienas laikā	VM	
	Sagatavot un sniegt informāciju Krīzes vadības padomei.	2 darba dienu laikā	Veselības ministrs	VOMK
	Piedalīties pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas darbā, informēt par infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma situāciju un nepieciešamo profilakses pasākumu realizāciju.	Pēc nepieciešamības	CAK	SPKC,NMPD, VI
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Nodrošināt informāciju sabiedrībai par infekcijas slimību, kas izraisa apdraudējumu vai ārkārtas situāciju, profilakses un pretepidēmijas pasākumiem.	1h laikā no izmainītās situācijas konstatēšanas	VM	SPKC
	Nodrošināt nozares komunikācijas speciālistu, kā arī citu iesaistīto nozaru komunikācijas speciālistu informētību un saskaņotu sadarbību ar masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem.	Regulāri	VM	Iesaistītās institūcijas
	Katru dienu masu medijus informēt par situācijas attīstību valstī, Eiropas Savienībā un pasaulē.	Regulāri, ne retāk kā reizi dienā	VM, SPKC	Iesaistītās institūcijas

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Sniegt informāciju masu medijiem, sabiedrībai par pieņemtajiem lēmumiem veselības nozarē.	Regulāri	VM	
	Informēt EK Veselības drošības komisijas Veselības komunikatoru darba grupu par situāciju Latvijā. Piedalīties organizētajās sanāksmēs un telekonferencēs. Līdzdarboties informatīvo stratēģisko vadlīniju un plānu, kā arī citu materiālu izstrādē.	Pēc nepieciešamības	VM	SPKC
	Atjaunot un aktualizēt tīmekļu vietnēs pieejamo nozares informāciju.	Ne retāk kā reizi dienā	VM	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt preses konferences.	Pēc nepieciešamības	VM	Iesaistītās institūcijas
	Nodrošināt regulāru plašsaziņas līdzekļos publiskotās informācijas monitoringu.	Regulāri, katru dienu	VM	Iesaistītās institūcijas
Informācijas apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām	Nodrošināt informācijas apmaiņu atbilstoši VKMP 2.pielikumam “Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā”.	Ne vēlāk kā 1h laikā pēc jaunas informācijas saņemšanas	SPKC, NMPD, ĀP	Iesaistītās institūcijas
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Pārskatīt un aktualizēt epidemioloģiskās uzraudzības praksē izmantoto gadījuma definīciju atbilstoši PVO/ECDC rekomendācijām.	Atbilstoši PVO/ECDC sniegtajai rekomendācijai	SPKC	
	Izvērtēt un no jauna noteikt profilakses (specifiskās un nespecifiskās profilakses pasākumi) pasākumus augsta riska grupām, iedzīvotāju grupām, kurām pastāv profesionāls risks, bērniem un visai sabiedrībai.	Pēc nepieciešamības	SPKC	
	Sniegt priekšlikumus par ģeogrāfiskajām teritorijām un riska grupām, uz kurām būtu attiecināmi preventīvie/ierobežojošie pasākumi.	Pēc nepieciešamības	SPKC	
	Veikt epidemioloģisko izmeklēšanu, t.sk. kontaktpersonu atklāšanu, organizēt vides objektu un kontaktpersonu laboratorisko pārbaudi, organizēt profilakses un pretepidēmijas pasākumus (t.sk., karantīnas pasākumus izglītības iestādēs, ārstniecības iestādēs, pilsētās u.c.).	1 dienas laikā	SPKC	
	Sniegt informāciju veselības nozares profesionāļiem par noteiktiem un ieviestiem profilakses pasākumiem dažādām iedzīvotāju grupām.	2 stundu laikā no pieņemtā lēmuma	VM, SPKC	NVD, NMPD
	Uzraudzīt un kontrolēt normatīvajos aktos noteikto prasību ieviešanu un izpildi un SPKC rekomendācijās noteikto profilakses/preventīvo (?) un pretepidēmijas prasību izpildi.	Pēc nepieciešamības		VI
Resursi / rezerves	Atbilstoši pieejamo medicīnisko resursu apjomam noteikt prioritārās grupas (ambulatorā veselības aprūpe, stacionārā veselības aprūpe) resursu saņemšanai.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Organizēt veselības nozares papildus iegādāto medicīniskos resursus centralizētu uzglabāšanu.	Pēc nepieciešamības	VM	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt iegādāto medicīnisko resursu piegādes veselības nozares institūcijās un ārstniecības iestādēs.	Pēc nepieciešamības	VM	Iesaistītās institūcijas
	Apkopot informāciju par stacionāro ārstniecības iestāžu esošo resursu nodrošinājumu un papildus nepieciešamo medicīnas resursu.	Regulāri	NMPD, NVD	
	Organizēt un veikt centralizētu veselības nozares vajadzībām papildus resursu – medikamenti, vakcīnas, medicīnas iekārtas, IAL, iegādes.	Pēc nepieciešamības	NVD	
	Pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas medicīnisko ierīču atbilstībai prasībām, t.sk. sniegt konsultācijas ārstniecības iestādēm, ražotājiem, piegādātājiem. Uzraudzīt un kontrolēt cilvēkiem paredzēto zāļu un vakcīnu aprīti.	Pēc nepieciešamības	VI	
	Organizēt un veikt centralizētu veselības nozares vajadzībām laboratorijas aprīkojuma, piederumu, reaģentu iepirkumu.	Pēc nepieciešamības	RAKUS NRL	
	Veikt nodarbinātības līgumu slēgšanu ar studentiem par iesaisti veselības aprūpes pakalpojuma nodrošināšanu ārkārtas situācijas laikā.	Pēc nepieciešamības	Iesaistītās institūcijas	
	Apkopot informāciju, kurās ārstniecības iestādēs nepieciešama papildus medicīnas personāla piesaiste.	Regulāri	VM	VI
	Izvērtēt iespēju pieprasīt starptautisko palīdzību, ja reģistrēti saslimšanas gadījumi ar infekcijas slimību, kas izraisījusi apdraudējumu vai ārkārtas situāciju Latvijā.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	
	Iesniegt MK starptautiskās palīdzības pieprasījumu.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	
Veselības aprūpe	Aktualizēt esošās un/vai izstrādāt jaunas diagnostikas un klīniskās vadlīnijas infekcijas slimības ārstēšanai.	Pēc nepieciešamības	VM, VOMK	Iesaistītās institūcijas
	Rīcība atbilstoši slimnīcas Katastrofu medicīnas plānā noteiktam.	Nekavējoties, pēc lēmuma pieņemšanas	NMP slimnīcas	
	Veikt noteiktos pasākumus atbilstoši higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānam ārstniecības iestādē.	Pastāvīgi	NMP slimnīcas, Ārstniecības iestādes	
	Izvērtēt medikamentu (antivirālo un antibiotiku) pieejamības nodrošināšanu infekcijas slimības, kas izraisījusi apdraudējumu, pacientiem un, atbilstoši pieejamam medikamentu daudzumam, noteikt prioritārās grupas to saņemšanai.	Pēc nepieciešamības	VM	ZVA, NMPD, SPKC
	Nodrošināt NMP brigāžu darba koordinēšanu un operatīvo vadību, sniedzot NMP un koordinējot cietušo hospitalizācijas plūsmu.	Pastāvīgi	NMPD	
	Nodrošināt specializētās NMP sniegšanas darba koordinēšanu, nepieciešamības gadījumā organizē brigāžu un ārstu speciālistu nosūtīšanu uz	Pastāvīgi	NMPD	NMP slimnīcas

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	slimnīcām.			
	Organizēt medicīniskās palīdzības pieejamību slimnīcu uzņemšanas nodaļās.	Pastāvīgi	NMP slimnīcas	
	Organizēt pacientu pieņemšanu ģimenes ārstu prakses vietā un/vai attālinātas konsultācijas telefoniski vai tiešsaistē.	Pastāvīgi	Ģimenes ārstu prakses	NVD
	Nodrošināt slimo pacientu izolēšanu un karantīnu, ja tāda ir rekomendēta, ņemot vērā konkrētās infekcijas slimības īpatnības.	Pēc nepieciešamības	Ārstniecības personas	
	Prīekšlikumu sniegšana par ārstniecības personāla rīcību infekcijas slimības, kas izraisījusi vai potenciāli var izraisīt ārkārtas situāciju, diagnostikas, ārstniecības un pretepidēmijas pasākumu jomās.	Regulāri	VM, SPKC	
	Uzraudzīt un kontrolēt ārstniecības iestāžu higiēniskā un pretepidēmiskā režīma atbilstību 19.02.2016. MK noteikumiem Nr. 104. "Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē" un SPKC ieteikumiem. Uzraudzīt un kontrolēt ārstniecības iestāžu darbības ierobežojumus, ja tādi ir noteikti.	Pēc nepieciešamības	VI	
	Veikt hospitalizēto pacientu uzskaiti un uzturēt informāciju par pacientu aprūpes pēctecību slimnīcās.	1x 24h	NVD	NMPD
Laboratorija	Iegādāties atbilstošos testēšanas materiālus. Nodrošināt savlaicīgu infekcijas slimības laboratorisko diagnostiku gan nacionālajā, gan lokālajā līmenī.	Pastāvīgi	RAKUS NRL	
	Nodrošināt testēšanas kvalitāti un iesaistīties laboratorisko testu validēšanā no jauna parādījušos infekcijas slimību gadījumā.	Pastāvīgi	RAKUS NRL	
	Aktivizēt stratēģiju un mehānismu laboratoriju tīkla darbības koordinēšanai epidēmijas un pandēmijas gadījumā.	Pēc nepieciešamības	RAKUS NRL	
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Izplatīt informāciju par infekcijas slimības izraisītu apdraudējumu, profilakses un nepieciešamajiem rīcības pasākumiem tūroperatoriem, robežšķērsošanas punktiem, Valsts robežsardzei, Ārlietu ministrijai.	Regulāri	NMPD	
	Nodrošināt informācijas pieejamību par valstīm uz kurām attiecas ceļojumu ierobežojumi.	Regulāri	SPKC	

Atjaunošanas pasākumi / pēcpanēmijas periods

Tēma	Pasākums	Vadošā institūcija	Līdzatbildīgie
------	----------	--------------------	----------------

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

Vadība un koordinācija	Izvērtēt un pilnveidot VKM plānu un tā 2.pielikumu "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā".	NMPD	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt ārkārtas situācijas analīzi.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Apkopot un izvērtēt informāciju par veselības aprūpes nozares līdzekļu izlietojumu.	VM	Iesaistītās institūcijas
	Organizēt mācības un stiprināt gatavību infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā.	NMPD	Iesaistītās institūcijas
Komunikācija / sabiedrības informēšana	Izvērtēt ārkārtas situācijas laikā realizētos krīzes komunikācijas pasākumus un pilnveidot krīzes komunikācijas noteiktos pasākumus VKM plānā.	VM, NMPD	Iesaistītās institūcijas
Informācijas apmaiņa starp iesaistītajām institūcijām	Nodrošināt informācijas apmaiņu ar EK Veselības drošības komiteju, PVO un ECDC par īstenotajiem gatavības pilnveidošanas un atjaunošanas pasākumiem.	VM, SPKC, NMPD	
Epidemioloģiskās drošības pasākumi	Aktualizēt ieteikumus infekcijas slimību preventīvo un pretepidēmijas pasākumu veikšanai.	SPKC	
	Nodrošināt infekcijas slimības monitoringu un noteikt kritērijus savlaicīgai slimības atkārtotu uzliesmojumu identificēšanai.	SPKC	
	Nodrošināt uzliesmojumu izmeklēšanu.	SPKC	
	Uzraudzīt un kontrolēt normatīvajos aktos un SPKC rekomendācijās noteikto preventīvo un pretepidēmijas prasību izpildi.	VI	
Resursi / rezerves	Apkopot informāciju par medicīnisko resursu (IAL, medikamentu, medicīnas ierīču) atlikušajiem krājumiem. Izvērtēt medicīnisko resursu atjaunošanas nepieciešamību.	VM, NMPD	Iesaistītās institūcijas
	Pēc pieprasījuma izstrādāt kritērijus/vadlīnijas medicīnisko ierīču atbilstībai prasībām un/vai pēc uzaicinājuma piedalīties novērtēšanā. Uzraudzīt un kontrolēt farmācijas jomu regulējošo normatīvo aktu izpildi attiecībā uz cilvēkiem paredzēto zāļu un aktīvo vielu apriti.	VI	
	Veikt medicīnisko resursu atjaunošanu (iepirkumu organizēšana).	NVD, NMPD	Iesaistītās institūcijas
Veselības aprūpe	Izvērtēt un veikt nepieciešamos grozījumus slimnīcas Katastrofu medicīnas plānā atbilstoši situācijai.	NMP slimnīca	
	Sniegt ieteikumus slimnīcu katastrofu medicīnas plānu pilnveidošanai.	NMPD	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

	Uzraudzīt un kontrolēt ārstniecības iestāžu higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izpildi un, ja nepieciešams, aktualizāciju.	VI
	Izvērtēt un veikt nepieciešamos grozījumus ārstniecības iestādes higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānā.	NMP slimnīcas, Ārstniecības iestādes
Laboratorija	Atjaunot laboratoriskās izmeklēšanas iespējas un kapacitāti.	RAKUS NRL
	Sagatavo stratēģiju un mehānismu kā uzlabot laboratoriju tīkla darbības koordināciju epidēmijas un pandēmijas gadījumā.	RAKUS NRL
Starptautiskie pārvadājumi / robežšķērsošanas punkti / ceļošana	Sniegt konsultācijas un informāciju robežšķērsošanas vietām un pasažieru pārvadātājiem par nepieciešamo precizējumu un uzlabojumu veikšanu plānā neparedzētu sabiedrības veselības apdraudējuma situāciju novēršanai.	NMPD

2. Nespecifiskie profilakses pasākumi infekcijas slimības apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā

Pasākumi	Gatavība/Pandēmijas trauksmes fāze	Ārkārtas reaģēšanas režīms/Pandēmijas fāze	Piezīmes
Sabiedrības veselības informācija un komunikācija			
Sabiedrības informēšana par riskiem un to novēršanu (paredzēts mērķa populācijai)	Jā	Jā	
Informācijas sniegšana speciālistiem	Jā	Jā	
Ieteikumu sniegšana par vispārējiem higiēnas pasākumiem	Jā	Jā	
Informācijas sniegšana par nākamo pandēmijas fāzi	Jā	Jā	
Pareizas klepošanas un šķaudīšanas instrukcijas	Jā	Jā	
Pasākumi, lai samazinātu no slimniekiem pārnestas infekcijas risku			

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

Izolēšana: — Slimnieku izolēšanu slimnīcā vai mājās vai citā noteiktā vietā atbilstoši situācijai valstī un PVO norādījumiem; medicīniskas un sociālās aprūpes nodrošināšana	Jā	Jā	Nepieciešams paredzēt lielu skaitu smagu saslimšanas gadījumu
Sejas ķirurģiskās aizsargmaskas: — personām ar slimības simptomiem;	Jā	Jā	
— infekcijas riskam pakļautajām personām: nosaka izvērtējot infekcijas pārnesšanas iespējas no cilvēka uz cilvēku; kontakta tuvumu; kontakta biežumu;	Apsverams	Apsverams	Apsvērt ieteikumus par masku valkāšanu, pamatojoties uz riska novērtējumu
— personām, kuras griezušās pie ārsta (ar elpceļu saslimšanu), personām riska zonā (uzgaidāmajā telpā).	Jā	Jā	Nepieciešama plašāka informācija par masku lietošanu veseliem cilvēkiem
Aizsargbrilles, respiratori, cimdi speciāls apģērbs ārstniecības personām un pacientu aprūpētājiem pacientu koncentrācijas punktos	Jā	Jā	
Telpu un virsmu regulāra dezinfekcija vietās, kur apgrozās slimnieki, tsk. sabiedriskais transports	Jā	Jā	Ja vīruss nav izturīgs apkārtējā vidē, tad pasākumus neveic.
Pasākumi, lai samazinātu kontakta personu pārnestas infekcijas risku			
Kontakta personu identificēšana un uzskaitē	Jā	Nē	Nav realizējams, tiklīdz ir sākusies pandēmija
Veselības stāvokļa uzraudzīšana un ziņošana slimības gadījumā, ja nav noteikti pārvietošanās ierobežojumi	Apsverams	Nē	Neattiecas uz karantīnas uzraudzībā esošām kontakta personām
Ieteikumu izstrādāšana kontakta personām, iesakot atlikt ceļojumus uz infekcijas skartajiem reģioniem	Nav būtisks	Jā	Nav būtiski karantīnas uzraudzībā esošām kontakta personām
Pasākumi sociālo kontaktu ierobežošanai			
Simptomātisku personu brīvprātīga izolēšana mājas apstākļos	Jā	Jā	Pasākumi nepieciešami, lai samazinātu infekcijas pārnesšanas risku uz citiem cilvēkiem
Izglītības iestāžu (tai skaitā augstākās izglītības iestāžu un profesionālās izglītības iestāžu) slēgšana vai pāreja uz attālinātām mācībām. Pirmsskolas izglītības iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju pārreja dežūrgrupu režīmā. Interesešu izglītības un pieaugušo neformālās izglītības aktivitāšu ierobežošana vai pārreja attālinātā režīmā.	Apsverams	Apsverams	Atkarīgs no epidemioloģiskā konteksta, konkrētās infekcijas izplatības nosacījumiem un riska

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

Pēcstundu aktivitāšu ierobežošana, lai samazinātu bērnu kontaktēšanos.			
Masku valkāšana sabiedriskās vietās	Jā	Jā	Efektivitāte nav zināma; pieļaujams <i>Pamatojums:</i> <i>Efektivitāte ir atkarīga no vīrusa izmēra, koncentrācijas, maskas valkāšanas u.c.</i> <i>Slimnieks šķaudot pasargā virsmas un apkārtējos.</i>
	Ar “nē” ir pretruna ar pasākumiem, lai samazinātu no slimniekiem pārnesās infekcijas risku		
Pasākumi, lai samazinātu intervālu starp simptomu parādīšanos un pacienta izolēšanu			
Sabiedrības informēšana un atbilstoši iespējām arī informatīva kampaņa, lai veicinātu tūlītēju pašdiagnostiku	Jā	Jā	
“Karsto” telefonlīniju ierīkošana, kurās strādā ārstniecības personas	Jā	Jā	
Dezinfekcijas pasākumi			
Roku mazgāšana	Jā	Jā	
Iespējami inficētu māsaiņniecības virsmu dezinfekcija	Jā	Jā	
Iespējami inficētu ārstniecības iestāžu, dažādu klientu apkalpošanas centru, sabiedriskā transporta virsmu dezinfekcija	Jā	Jā	
Ieteikumi personām, kuras iebrauc vai izbrauc no inficētās zonas valsts robežās			
Ieteicams izvairīties no kontakta ar augsta riska vidi	Jā	Jā	
Ieteicams atlikt nesvarīgus ceļojumus uz infekcijas skartajiem reģioniem	Jā	Jā	Ja plaši valsts apgabali paliek neskarti
Ierobežot ceļojumus uz/no skartajiem reģioniem	Jā	Jā	
PASĀKUMI STARPTAUTISKĀ LĪMENĪ			
Pasākumi uz robežām, personām iebraucot vai izbrauc no valsts			
Ceļotāju informēšana:			

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

— paziņojums par uzliesmojumu;	Jā	Jā	Paziņojums jāpiemēro konkrētajai fāzei. Lai gan ceļošana ir katra personīga izvēle, jānodrošina caurspīdīgums, lai padarītu iespējamu uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanas procedūru. Sekas, kas skar ceļotājus, var būt gan personisks veselības risks, gan ekonomisks kaitējums
— ieteikumi ceļotājiem izvairīties no kontakta ar dzīvnieku/putnu saimniecībām, kur sastopami augsti patogēnas dzīvnieku/putnu infekcijas uzliesmojumi;	Jā	Apsverams	
— ieteikums atlikt nesvarīgus starpvalstu ceļojumus uz skartajiem reģioniem.	Jā	Jā	
Pasākumi uz robežām starptautiskajiem ceļotājiem atgriežoties no pandēmijas skartajiem reģioniem vai dodoties uz tiem			
Brīdinājuma paziņojumi ceļotājiem no/uz skartajiem reģioniem	Jā	Jā	PVO vienojas ar atbilstošām organizācijām (piem., Starptautisko gaisa transporta asociāciju) par brīdinājuma paziņojumu izplatīšanu; PVO veicina vienotu paziņojuma formātu valstu starpā
Medicīniskā novērošana			
- ikdienas temperatūras pārbaude (veic paši ceļotāji) ceļotājiem uz/no skartajiem reģioniem;	Jā	Jā	
— ziņošana (veic paši ceļotāji), ja ceļotājiem no skartajiem reģioniem parādās simptomi;	Jā	Jā	Apstiprinātu saslimšanas gadījumu kontakta personas jā mudina veikt veselības uzraudzību. Iespējams, jānozīmē karantīnas uzraudzība. Tāpat jāuzmeklē un jāinformē personas, kas atradušās skartajā transporta līdzeklī
— jāiesaka, kā rīkoties, ja saslimšana notikusi pēc ceļošanas skartajos reģionos (meklēt medicīnisko palīdzību, sniegt informāciju par ceļojumiem, veikt laboratorijas testu); ja tiek	Jā	Nē	

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

atklāts pandēmijas vīruss, pacients jāizolē un jāinformē SPKC, tostarp PVO

Iebraukšanas pārbaude personām, kuras ieceļo no skartajiem reģioniem	Apsverams	Apsverams	Tā kā nav pietiekamu datu par pierādītu labumu veselībai, šis pasākums būtu atļaujams (politisku apsvērumu dēļ, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos), tomēr tas nav atbalstāms. Tā vietā ceļotājiem būtu jāsaņem brīdinājuma paziņojumi
Iebraukšanas pārbaude ģeogrāfiski izolētos un infekcijas neskartos reģionos (salās), izmantojot iepriekšminētās iespējas	Jā	Jā	Realizējams, var aizkavēt pandēmijas vīrusa ieviešanu. Var būt būtisks ierobežotas valsts iekšējās uzraudzības kapacitātes gadījumā
Izbraukšanas pārbaude visiem ceļotājiem no infekcijas skartajiem reģioniem	Apsverams	Apsverams	Labāk realizējams nekā iebraukšanas pārbaude agrīnu saslimšanas gadījumu atklāšanā
Ieteikums saslimušajām personām atcelt ceļojumus	Jā	Jā	

Pasākumi valstīm ar pilnībā nenosargātām un nenoslēgtām robežām (tostarp neformālām vai nelikumīgām robežšķērsošanas vietām), kas atrodas blakus skartajiem reģioniem

Veicināt izpratnes rašanos sabiedrības un veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju vidū, lai sekmētu tādus uzraudzības un reaģēšanas pasākumus kā sociālo distancēšanos, karantīnas uzraudzību vai izolēšanu	Jā	Jā	PVO ievieto atbilstošas vadlīnijas mājas lapā Internetā, lai tās varētu lietot valstis informatīvu plakātu veidošanai, informēšanai ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību un tamlīdzīgos pasākumos. Iespējamie ieguvumi ietver arī baumu izplatīšanās kontroli
---	----	----	---

Valsts katastrofu medicīnas plāns 2020

Ieteikumi un pasākumi ceļotājiem, kuri pārvietojas ar starptautiskiem satiksmes līdzekļiem no skartajiem reģioniem			
Ceļotājiem ziņot par infekcijas līdzīgu simptomu parādīšanos	Jā	Jā	
Slimo ceļotāju (ja iespējams) izolēšana no citām satiksmes līdzeklī esošajām personām	Jā	Jā	Reisos no infekcijas skartajiem reģioniem visiem pasažieriem, iekāpjot lidmašīnā, jāpiedāvā maskas
Informējiet izceļošanas valstu, galamērķa valstu un tranzītvalstu veselības aprūpes institūcijas, ka uz klāja ir slima persona (aviosabiedrībai ir pienākums informēt tikai galamērķa valsti)	Jā	Jā	Ieviesta prasība attiecībā uz galamērķa valstīm, tomēr tā netiek vienādi ievērota praksē
Sniedziet kontakta personu uzmeklēšanai nepieciešamo epidemioloģisko informāciju nacionālajām sabiedrības veselības institūcijām	Jā	Jā	Valstis tieši dalās šajā informācijā, ja nepieciešams

3. Vakcinācijas nodrošināšanas un koordinācijas algoritms ārkārtas situācijas/pandēmijas gadījumā

